

Veiligheidsbeeld gemeente Dordrecht

Wat zijn voor de gemeente Dordrecht relevante externe trends en factoren bij het opstellen van het integraal veiligheidsplan 2023-2026?

Risico's op fysieke rampen en crises vergroten door groei en verdichting van de stad

Risico's van transport van goederen en gevaarlijke stoffen stijgen door meer transport en verdichting van de stad. Dordrecht wil groeien van ruim 119.000 inwoners nu naar 140.000 inwoners in 2030. In Dordrecht zijn BRZO-bedrijven gevestigd die met gevaarlijke stoffen werken; als daar iets mis gaat is de impact groot. Door beperkte fysieke ruimte neemt de druk toe om te bouwen op plekken met grotere veiligheidsrisico's.

Klimaatverandering brengt (nieuwe) fysieke veiligheidsrisico's met zich mee

De kans op extreme weersomstandigheden neemt toe, zoals zware stormen of hevige regenval. Dijken worden kwetsbaarder door toenemende droogte en hittegolven. Voorzieningen voor de energietransitie, zoals waterstofstations, brengen nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee.

De dreiging van een terroristische aanslag neemt af maar een aanslag blijft voorstelbaar

Het aantal terroristische aanslagen in Europa neemt af, zoals door effectief optreden door politie bij dreigingen. De dreiging van een terroristische aanslag daalt maar blijft aanzienlijk (4 van 5 in 2019, 3 van 5 in 2022). Het aantal extremistische groeperingen stijgt, vooral rond één specifiek onderwerp en tegen de overheid.

Het aantal protesten en conflicten tussen groepen inwoners en met de overheid neemt toe

Protesten worden omvangrijker, verspreiden zich gemakkelijker en hebben vaker geen eenduidige samenstelling. Conflicten escaleren sneller, zoals door socialemediagebruik en onjuiste of polariserende nieuwsberichten. Burgers accepteren overheidsoptreden minder en zijn vaker burgerlijk ongehoorzaam, zoals rond klimaatbeleid.

Groeiende sociaal-economische ongelijkheid in Dordrecht vergroot de kans op sociale spanningen

Inflatie en minder hulp voor kwetsbare mensen vergroot de sociaal-economische ongelijkheid in Dordrecht. Een groep mensen in Dordrecht voelt zich uitgesloten omdat zij veel digitaal moeten doen maar dit niet kunnen. Jongeren bouwen steeds moeilijker een stabiel bestaan op, hierdoor zijn ze vaker negatief over de maatschappij.

Bewoners van Dordrecht zijn tolerant naar vluchtelingen maar de druk hierop neemt toe

Dordrecht vangt nu (juni 2022) 1100 Oekraïense vluchtelingen op, de steun hiervoor bij inwoners is vooralsnog groot. Dordrecht gaat vluchtelingen die nu tijdelijk verblijven semi-permanent in de stad huisvesten. Vluchtelingenstromen dreigen toe te nemen, zoals door oorlog in Oekraïne en voedseltekorten in Afrika.

Digitale criminaliteit en online grensoverschrijdend gedrag neemt toe

Sociale media verlagen de drempel voor crimineel gedrag, vooral bij jongeren, zoals drugsgebruik of vechtpartijen. Online grensoverschrijdend gedrag neemt toe, zoals pesten, intimidatie en bedreigingen via sociale media. Het aantal meldingen van digitale criminaliteit groeit, evenals fraude tussen burgers en/of bedrijven (626 in 2019, 872 in 2021).

Dordrecht is beperkt weerbaar tegen digitale incidenten, wat het risico op ontwrichting van de stad vergroot

Burgers, ondernemers en overheid worden afhankelijker van digitale systemen maar kennen risico's ervan onvoldoende. Jeugd, ondernemers en laaggeletterden lopen het grootste risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. Ouders, jongerenwerkers, de gemeente en politie hebben beperkt zicht op digitale criminaliteit door jongeren. Cybercriminelen voeren steeds makkelijker geavanceerde aanvallen uit, wat opsporing en aanpak ervan bemoeilijkt.

Fysieke dreigingen

Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit in Dordrecht wordt inzichtelijker maar de aanpak hiervan is moeilijk

- Door betere analyses wordt ondermijning inzichtelijker voor de gemeente, maar de exacte omvang is onbekend.
- Criminelen bedreigen of beïnvloeden steeds vaker burgers, ambtenaren, politici, journalisten en rechtsdienaren.
- De kans dat criminelen zich in Dordrecht vestigen stijgt door strengere handhaving in Noord-Brabant en Rotterdam.
- Criminelen richten zich op branches met weinig toezicht, met steeds nieuwe vormen van ondermijning tot gevolg.
- Organisaties kunnen informatie beperkt uitwisselen vanwege privacy wet- en regelgeving.

De drempel om in (zware) criminaliteit te stappen ligt laag, vooral voor kwetsbare jongeren in Dordrecht

- Jongeren zijn op steeds jongere leeftijd betrokken bij steeds ingrijpendere delicten.
- Jongeren kunnen met criminaliteit snel veel geld verdienen, dit trekt vooral jongeren uit kwetsbare wijken.
- Steeds meer (vooral jonge) mensen in Dordrecht hebben een minder negatief oordeel over een criminele carrière.

Overlast

Overlast door bureu, jeugd, drank- of drugsgebruik in Dordrecht neemt toe

- Het aantal meldingen van overlast door jeugd neemt toe, zoals door lachgasgebruik (688 in 2019, 944 in 2021).
- Het aantal meldingen van overlast door drank- of drugsgebruik neemt toe (175 in 2019, 811 in 2021).
- Het woningtekort voor lagere inkomens neemt toe en daarmee het risico op misstanden, zoals huisjesmelkers.
- Waar grote aantallen arbeidsmigranten bij elkaar wonen ontstaan soms overlast of onveilige situaties.

Overlast door personen met onbegrepen gedrag in Dordrecht neemt toe

- Het aantal meldingen van overlast door een persoon met onbegrepen gedrag neemt toe (931 in 2019, 1377 in 2021).
- Het aantal kwetsbare burgers neemt toe, zoals door beperkte begeleiding voor burgers die uit een instelling komen.
- Het ontbreken van (GGZ-)hulp leidt tot meer mensen met psychische problemen in de openbare ruimte, dus meer incidenten.

Gemeenten hebben steeds meer (wettelijke) mogelijkheden om de openbare orde te handhaven

- Gemeenten hebben steeds meer bestuursrechtelijke instrumenten om de openbare orde te handhaven.
- Gemeenten nemen verantwoordelijkheden over voor het handhaven van de openbare orde, zoals van de politie.
- De Raad van State adviseert strengere toetsing op bestuurlijke maatregelen van gemeenten, zoals woningsluiting.

Verkeersoverlast in Dordrecht is stabiel maar nieuwe technologie en regels veranderen verkeersrisico's

- Het aantal meldingen van verkeersoverlast is redelijk stabiel (251 in 2019, 213 in 2021).
- Sommige weggebruikers vertonen asociaal en onveilig gedrag, van niet-handsfree bellen tot straatraces.
- Een toename van elektrische fietsen brengt nieuwe risico's mee; infrastructuur is hierop niet altijd afgestemd.
- Technologische ontwikkelingen vergroten de verkeersveiligheid, zoals automatische snelheidsaanpassing in auto's.
- Het OM stelt strengere eisen aan snelheidscamera's waardoor de gemeente ze minder gemakkelijk kan inzetten.

Sociale spanningen

Het aantal geweldsincidenten in Dordrecht daalt en het aantal steekincidenten is stabiel

- Het aantal meldingen van vernieling neemt af (621 in 2019, 444 in 2021).
- Het aantal meldingen van huiselijk en openlijk geweld tegen personen daalt (222 en 37 in 2019, 153 en 26 in 2021).
- Het aantal steekincidenten is stabiel, maar tieners bezitten steeds vaker wapens en zien dit vaker als normaal.

Digitale criminaliteit

Het aantal gevallen van vermogenscriminaliteit in Dordrecht daalt

- Alle vormen van diefstal nemen af, zoals uit voertuigen, opslagruimtes en winkels.
- Het aantal meldingen van overvallen en straatroof daalt (17 en 34 in 2019, 7 en 14 in 2021).
- Het aantal meldingen van woninginbraak is sinds 2019 gehalveerd (210 in 2019, 89 in 2021).

Geweld en vermogenscriminaliteit

Over deze kaart

Op deze kaart staat een overzicht van externe trends en factoren die relevant zijn bij het opstellen van het integraal veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 van de gemeente Dordrecht. De zinnen geven een zo objectief mogelijk beeld van de veiligheidssituatie voor inwoners van de gemeente. Ze zijn gebaseerd op onderzoeken en beleidsstukken over de veiligheidssituatie in Dordrecht, drie denksessies onder leiding van De Argumentenfabriek met medewerkers van gemeente Dordrecht en externe deskundigen, en op input van de Gemeenteraad. Deze kaart kan door gemeenteambtenaren gebruikt worden ter onderbouwing van de thema's, doelen en actielijnen in het IVP. De kaart laat zien welke ontwikkelingen in de buitenwereld daarvoor relevant zijn. Interne trends en factoren staan niet op deze kaart. Cijfers over de jaren 2020-2022 zijn mogelijk beïnvloed door de coronapandemie, bijvoorbeeld door een andere inzet van handhavingscapaciteit of omdat mensen veel meer thuis waren.

Gebruikte termen

Met *digitale criminaliteit* bedoelen we criminaliteit met computers als middel of criminaliteit met computers als doelwit. Fraude tussen burgers en/of bedrijven (horizontale fraude) vindt voor het overgrote deel online plaats. Met *ondermijnende criminaliteit* bedoelen we criminaliteit waarbij daders gebruik maken van legale bedrijven en diensten voor illegale activiteiten. Met *vermogenscriminaliteit* bedoelen we een misdrijf om geld of eigendom te verkrijgen ten koste van anderen.